

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/107/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123208941
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8123208941.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.X.XXXX, C. D. XX, XXX XX C. D., zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, 089 01 Svidník, Sovietskych hrdinov 163/66 proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom 811 09 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35807598, zastúpený: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, 841 05 Bratislava, Majerníkova 3/A, IČO: 42185190, o primerané finančné zadost'učinenie takto

rozhodol:

- Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 100 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- Žalobu v prevyšujúcej časti zamietá.
- Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou z 22.9.2023 sa domáhala primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 300 Eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Nárok uplatnila na základe toho, že v predchádzajúcom spore 9Csp/115/2022 bola ako spotrebiteľka úspešná pri určení neprijateľnej zmluvnej podmienky týkajúcej sa zmluvnej pokuty a to v rozsudku Krajského súdu v Prešove 12CoCsp/5/2023 zo dňa 13.4.2023. Odcitovala časť odôvodnenia tohto rozhodnutia, poukázala na relutárnu a sankčnú funkciu daného inštitútu a uviedla, že žalovaný opakovane v súdnych konaniach zotrváva na platnosti predmetnej zmluvnej podmienky.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Neuznal ani základ nároku s odôvodnením, že žalobkyni žiadna ujma nevznikla a že sama si neplnila svoje záväzky, čo však žalovaný nekonkretizoval. Uviedol, že priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak. Primerané finančné zadost'učinenie je potrebné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu. Súd by mal, podľa žalovaného, zohľadniť aj to, že sama žalobkyňa konala pri uzatváraní zmluvy ľahostajne, keď zmluvu podpísala vrátane prehlásenia, že si zmluvu prečítala a že ju uzatvorila vážne a zrozumiteľne. Žalovaný nijakým spôsobom nenútil žalobkyni vstúpiť s ním do záväzkovo právneho vzťahu a poukázal na to, že daný inštitút nemá slúžiť ako prostriedok ospravedlňujúci ľahostajnosť spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právneho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa sám zaujímal o svoje povinnosti plynúce mu z daného vzťahu.

3. Žalobkyňa v replike na vyjadrenie žalovaného nesúhlasila s jeho argumentáciou, keďže pre vznik nároku na primerané finančné zadost'učinenie postačuje samotná hrozba ujmy spotrebiteľa a nie jej vznik, čo uviedol aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6Cdo/127/2017. V danom prípade vzhľadom na výrok rozsudku Krajského súdu v Prešove o vyslovení neprijateľnej zmluvnej podmienky boli splnené

všetky zákonné podmienky pre vznik nároku podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Zdôraznila sankčný a odradzujúci charakter primeraného finančného zadosťučinenia, poukázala na to, že konaním žalovaného jej preukázateľne hrozil zásah do jej majetkovej sféry. Žalovaný navyše dlhodobo a vo veľkom rozsahu porušuje spotrebiteľské práva, napriek mnohým súdnym rozhodnutiam vydaným proti žalovanému tento neustále používa nekalé obchodné praktiky a snaží sa na úkor spotrebiteľov finančne obohacovať najmä využívaním neprijateľných zmluvných podmienok. Napokon poukázala na viaceré súdne rozhodnutia, ktorými nebolo priznané primerané finančné zadosťučinenie len v symbolickej výške.

4. Žalovaný v duplike len stručne zotrval na tom, čo uviedol v písomnom vyjadrení k žalobe.

5. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, vylúchom žalobkyne, spisom tohto súdu 9Csp/115/2022 a zistil tento skutkový stav:

6. Dňa 12.9.2016 bola uzavretá písomná zmluva o spotrebiteľskom úvere medzi žalovaným ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom, ktorou jej bol poskytnutý úver 500 Eur za odplatu 125,60 Eur a poplatok za expresné spracovanie úveru 100 Eur.

7. Žalobkyňa dňa 4.8.2022 podala na tunajší súd proti žalovanému žalobu, ktorou žiadala určiť bezúročnosť a bezpoplatkovosť predmetného úveru, domáhala sa vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 225,60 Eur a určenia štyroch neprijateľných zmluvných podmienok. Konanie sa viedlo pod sp. zn. 9Csp/115/2022. Rozsudkom č.k. 9Csp/115/2022-151 zo dňa 20.10.2022 súd vyhovel žalobe okrem žaloby o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorou v prípade omeškania dlžníka sa spotrebiteľ zaviazal zaplatiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 10% ročne z dlžnej čiastky. Voči tomuto rozsudku sa odvolali obe strany. Krajský súd v Prešove rozsudkom 12CoCsp/5/2023-262 zo dňa 13.4.2023 potvrdil rozsudok súdu I. inštancie vo výrokoch vyhovujúcich žalobe, avšak zmenil zamietajúci výrok tak, že aj v tejto časti, teda ohľadom vyššie uvedenej dohody o zmluvnej pokute žalobe vyhovel a určil túto zmluvnú podmienku za neprijateľnú.

8. Keďže nárok na primerané finančné zadosťučinenie bol uplatnený len na základe citovaného rozsudku súdu druhej inštancie, súd poukazuje len na odôvodnenie spomínaného rozsudku v bode 25. V ňom súd uviedol, že žalovaná zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná a zmluvná pokuta je neúmerne vysoká, keďže nereferuje okolnosti omeškania, prípadne jeho závažnosť a dĺžku. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť 11.5.2023.

9. Žalobkyňa na pojednávaní vôbec nevedela uviesť dôvod podania tejto žaloby a nevedela ani to, že v predchádzajúcom spore sa domáhala aj určenia neprijateľných zmluvných podmienok. Potvrdila však, že žalovaný žiadnu zmluvnú pokutu voči nej neuplatňoval, keďže svoje záväzky zo zmluvy si riadne plnila.

10. Je nepochybné, že zmluva o úvere uzavretá medzi stranami je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

11. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

12. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované

voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľskom úvere, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

16. Judikatúra sa v prípade nárokov uplatnených na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ustálila v tom, že základ nároku je daný, pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa. To uviedol aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019, keď konštatoval, že účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žiadnu inú podmienku, aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje.

17. Ten istý záver vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR 1Cdo/107/2021 zo dňa 28.2.2023, ktorý taktiež uviedol, že jedinou podmienkou priznania práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspech spotrebiteľa v súdnom konaní bez ohľadu na to aké právo spotrebiteľa bolo porušené. V prípade, ak je spotrebiteľ v základnom konaní úspešný, či už ako žalobca pri domáhaní sa svojho práva, alebo ako žalovaný pri bránení svojho práva, naplnia sa tak podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.

18. Akceptujúc princíp právnej istoty upravený v článku 2 ods. 2 CSP súd preto rešpektuje vyššie uvedené vyslovené právne závery. Keďže žalobkyňa ako spotrebiteľka bola v predchádzajúcom spore úspešná voči žalovanému, keďže v rozsudku jednoznačne boli konštatované porušenia povinnosti žalovaného ako dodávateľa voči žalobkyni ako spotrebiteľovi tým, že súd určil neprijateľnú zmluvnú podmienku, je základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie daný.

19. Súd sa domnieva, že významné pre posúdenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je to, o aké vážne porušenia práva spotrebiteľa išlo. Musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu.

20. V danom prípade súd vychádzal z konkrétnych okolností tohto prípadu a skutočnosti, že zmluvná podmienka, ktorú odvolací súd vyhlásil za neprijateľnú žalovaný v prípade žalobkyne ani neaplikoval.

21. Súd pri určení výšky finančného zadosťučinenia musí zohľadniť všetky okolnosti konkrétneho prípadu a stanoviť výšku v súlade so zákonnou požiadavkou primeranosti. Základným účelom primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. je predovšetkým satisfakcia žalobcu ako spotrebiteľa, čo vyplýva zo samotného názvu tohto inštitútu „zadosťučinenie“. Keďže však zaplatenie finančného zadosťučinenia pre povinný subjekt spôsobuje finančnú ujmu, má poskytnutie finančného zadosťučinenia aj sankčnú povahu, ktorá je však druhoradá a teda nepochybne plní len vedľajšiu úlohu, keďže primárnou je satisfakcia žalobcu. Udeľovanie sankcií je vecou trestného a správneho konania nie občianskoprávneho konania. Ak spotrebiteľ argumentuje dosiahnutím odradzujúceho účinku na dodávateľa, aby nepoužíval neprijateľné zmluvné podmienky, to môže dosiahnuť podnetom na správne konanie, ktoré v prípade žalovaného by bolo v právomoci SOI a tento orgán by bol oprávnený uložiť žalovanému (v prípade zistenia používania neprijateľných zmluvných podmienok) nie malú sankciu. Pokiaľ však spotrebiteľ túto možnosť nevyužije, potom sa javí, že jeho cieľom v skutočnosti nie je odradiť žalovaného od používania neprijateľných zmluvných podmienok, ale o získanie majetkového prospechu na jeho úkor, s čím nie je možné sa stotožniť. Finančné zadosťučinenie určuje súd svojou vlastnou úvahou, pričom súdna prax pri rozhodovaní o jeho výške je rôznorodá. Prisudzovanie vyšších súm finančného zadosťučinenia súd považuje za

favorizovanie sankčnej funkcie daného inštitútu, s čím nie je možné súhlasiť. Pokiaľ žalobca poukazuje na niektoré súdne rozhodnutia o priznaní vyšších súm finančného zadosťučinenia súd uvádza, že existujú aj viaceré rozhodnutia o priznávaní finančného zadosťučinenia v rozsahu 50 – 100 eur s čím sa stotožnil aj Krajský súd v Prešove napr. v rozsudku 6CoCsp/20/2021 zo dňa 14.12.2021, 11Co/87/2019 zo dňa 27.2.2020 alebo dokonca Krajský súd v Prešove zmenil rozsudok súdu I. inštancie a priznal len 50 Eur rozsudkom 9CoCsp/49/2020 zo dňa 25.3.2021 alebo 17CoCsp/32/2020 zo dňa 29.9.2020. Rozdielne názory na daný inštitút závisia od posudzovania jeho zmyslu a účelu.

22. S poukazom na vyššie uvedené dôvody, ale aj samotnú formuláciu zmluvnej podmienky, ktorú súd I. inštancie nepovažoval za neprijateľnú na rozdiel od odvolacieho súdu a teda nemožno dospieť k záveru, že by žalovaný vedome porušil normy spotrebiteľského práva koncipovaním tejto zmluvnej podmienky, nakoľko nepochybne právna úprava dovoľuje aj pri spotrebiteľských zmluvách a spotrebiteľských úveroch dohodnúť v prípade omeškania spotrebiteľa aj zmluvnú pokutu, súd považoval za primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 Eur a v prevyšujúcej časti žalobu ako neopodstatnenú zamietol.

23. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade výška prisúdenej istiny závisela od úvahy súdu a preto súd vychádzal zo záveru, že žalobca bol v spore úspešný a z toho dôvodu mu priznal nárok na plnú náhradu trov konania, ktorý sa bude odvíjať len od výšky prisúdenej istiny. Súd totiž nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne.

24. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach, okrem výroku o vylúčení veci na samostatné konanie. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.